

Tehén, kutyapiszokkal

Szóltam én már műtehénkéről, de az más volt. Akkori híriárat szerint valahol Amerikában olyan szerkezetet találtak volna föl, amelyet meg lehet etetni friss füvekkel, esetleg abrakkal, mindenféle vitaminnal, és tejet adott volna. Jól kinevettem ezt a gépezetet, bár nem tudom, a mostani tejek miként készülnek. Nem biztos, hogy valamennyi vállalná születési helyeként a tehén tőgyét.

Most másféle műtehénkéket teremt az emberi lelemény. Talán nem üti le bakó a fejemet, ha ezért is elmosolyintom magamat. A minap a rádió háromnegyed órát áldozott arra, hogy műanyagból domborított és csúcsosított tehénkéket raktak ki a székesfőváros utcáira. Egyiket-másikat láttam is, képernyői közvetítéssel, és aranyos bumfordiságuk, meg az erőszakolt esztelenségük rezegettette meg a rekeszizmomot. Az időtlen idők óta hallom, hogy Budapest a legnagyobb magyar falu, de igazi tehének már a falvakban is alig vannak. Méltó tehát a téma országos és nyíltzsinári vitára.

Az történt, hogy vandálok kezére és lába elé kerültek a jámbornál is jámborabb jószágutáztatók, de ezt előre lehetett volna tudni. Nekik édesmindegy, szemeteseküket borogatnak-e föl, vagy szobrokat rongálnak, törni, zúzni, fújós füstökkel megszenteltetni, eddig ér a zsenialitásuk. Előjöttek ezek a rémtettek is, és én se hiszem, hogy a régi gulásgyerekek bunkósbotos vehemenciája dolgozott volna bennük. És természetesen olyan ötletek is előbugyborékolnak, hogy pásztorolni kellett volna a szabad ég alatt éjjel is, nappal is, valamennyit, külön-külön.

A nyájas hozzászólók egy része oltári blöffnek nevezte a kezdeményezést. Nem csatlakoztam lélekben se hozzájuk, de el se utasítottam gondolataikat. Ott van az a sok – egyre kevesebb – fővárosi gyerek, leginkább csokireklámból ismeri a tehenet, esetleg lila változatban, hadd lássanak kétféjűeket is – amelyiknek az elején is fej van, meg a hátulján is –, meg kétfarúakat is. Tetszeni szokott mindig, ha gyereknevelési szempontok jönnek elő, de ez azért lehet marhaság is. Az értük lelkesedő másik részben olyan szalajtós is termett, aki azt mondta, azért is időszzerű volt együtt lépniük a fejlett nyugattal, mert családi vonulásokkal sorba vizitálván a teheneket, rájöhettek, mennyire tele van kutyapiszokkal a város.

Ekkora csavarnak tapsolnom kell. Hogyne örülnék, ha a környezetnemesítő előbbiek mellé a hétköznapi környezetvédők is fősorakoztak. Lehet nézni a megvándorított tehénkéket előlről is, hátulról is, alulról is, fölülről is, jobbról is, balról is, és lám, mindegyik más nézetet eredményez. Ennél nagyobb ágyúval még verebekre se lőttek. És ennél messzebb talán soha nem juthattunk a normális észről – de ezt csak én gondoltam hozzá. Akár országos vetélkedőt rendeztek volna, hogy szakemberek közreműködésével eldönthessék, ki ma a legnagyobb marha Magyarországon. Száz üres zacskót adtam volna a győztesnek, kutyagumi gyűjtőgetésére.

Nagy szerencsénk, hogy a művészet örök. Állítólag.

H. D.

A nagy Szeged e-könyv

Tápai Csaba multimédiás vállalkozó a vendége a csütörtökön, a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamaránál 14 órakor kezdődő reklámklubnak. Ezen a vállalkozó mint a Szeged DVD szerkesztője mutatkozik be, s egyben elindítja a nagy e-könyv programot, a „papírkönyvek” elektronikus változatainak versengését.

A Szendrei-féle képlet: 1 + 2 matematikus

A Szendrei név jól cseng matematikus körökben. A gyűrűelmélettel foglalkozó Szendrei János nevét azért is ismerik a természettudomány iránt érdeklődők, mert négy gyermeke közül három boldogulása is a matematikához kötődik, sőt ikerlányai, a Szegedi Tudományegyetem Algebra és Számelmélet Tanszékén kutató és oktató Ágnes és Mária a matematikatudomány professzorai.

– „Erős fiúra” számított a születés, ikerlányoknak örültünk a feleségemmel első gyermekalként – meséli Szendrei János, aki 1950-ben végzett a szegedi egyetem matematika-fizika szakán. Később még két gyermeke született a matematikus férj és bölcsész feleség alkotta házaspárnak. – Nem volt olyan elképzelésem, hogy bármelyi-

kükre is ráeröltessem, amivel én foglalkozom. Inkább azt néztük a feleségemmel, melyik gyerek milyen érdeklődésű, mivel szeret foglalkozni. – Hézagtalannul meg lehet tanulni az iskolai tananyagot. Számomra ezt bizonyították ikerlányaink. Iskolásként is nagyon szorgalmasan készültek, minden feladatot megoldottak, de soha nem léptek addig tovább, amíg mindent meg nem értettek a tananyagból – néz szeretettel professzoraszony lányaira a matematikus apa. – Gyuri fiam is jól szerepelt a különböző matematikai versenyeken, s a műegyetem elvégzése óta rendszerszervezőként, informatikusként dolgozik. Viszont harmadik lányunkról már általános iskolában kiderült, hogy nincs érzelme a matematikához, s bár fizika tagozatos osztályban érettségizett, végül

ének-népművelés szakon szerzett diplomát.

– Élményt jelenthet egy-egy matematikai probléma megoldása. Ezt minden diák megtapasztalhatja, ha jó kezekbe kerül – véli Szendrei tanár úr, akinek ikerlányait gimnáziumban az egykori évfolyamtárs, a kiváló Hajnal Imre tanította. De a tehetségfelfedezésnek bevált módszere a Középszintű Matematikai Lapokban megjelenő, a diákok agytekervényeit megmozgató újabb és újabb feladatsor.

– Nem emlékszem, hogy édesapám valaha is segített volna a

matematikai lapok feladványainak megoldásában. Viszont a bizonyítás szövegezéséhez sok jó tanácsot adott – idézi az apa és lányai közötti szakmai kapcsolat első példáját Mária. Az egyetemhez tartozó Ságvári gimnázium matematika-fizika tagozatos osztályába járó ikerpár egymással versengve, egymást is ösztönözve sorra oldotta meg a „matlapok” feladatsozeit.

– A feladatokon egymástól függetlenül dolgoztunk, de annyit elárultunk egymásnak, hogy ki melyik feladatot oldotta meg – segít elképzelni a helyzetet Ágnes.

– „Matematikául” írni Rédei professzor asszisztenseként tanultam meg, többek között, amikor az azóta több nyelvre is lefordított Algebra című alapkönyve kéziratát átnézve beírtam a képleteket – meséli Szendrei tanár úr, aki később a szegedi tanárképző főiskola matematika tanszékét vezette.

– A matematikai feladatok megoldása fejleszti a gondolkodást. A megoldáson gondolkodva sok összefüggés, kapcsolatok egész rendszere fedezhető föl. Ez a matematika mindennapi élet számára megfogalmazható hasz-

ALGEBRA

■ Az egyiptomiak, a babiloniak is ismerték az első és másodfokú egyenletek megoldásának módszerét. A harmad- és negyedfokú egyenletek általános megoldási képlete a XVI. századi gondolkodók eredménye. A XIX. században, az ötödikfokú egyenletek megoldhatatlanságának bizonyítása kapcsán kialakult modern algebra a különböző struktúrák (például csoport, gyűrű, test) vizsgálatával foglalkozik. Ez az, ami „egy halmazba tereli” a három Szendreit.

na – véli a módszertani témájú cikkek szerzőjeként is ismert Szendrei János. A matematika szépsége Mária szerint a felfedezés öröme. A problémák megoldásán kívül ez abban is áll, hogy közben újabb kérdésekkel szembesülhetünk, s így összekapcsolhatunk egymástól látszólag távoli területeket – fűzi tovább a gondolatot Ágnes. Eközben elsősorban csak saját gondolkodási képességünkre hagyatkozunk, ezért szokás azt mondani, hogy a tudomány műveléséhez elegendő papír és ceruza. Természetesen nem árt a könyvtár és a szakmai kapcsolatrendszer. Mindhárman munkájuk szépségei közé sorolják, hogy a megszerzett tudást továbbadhatják a tanítványoknak.

ÚJSZÁSZI ILONA

A fehér mágia kellékei: szenteltvíz és angyalgyertya

Európa főboszorkánya lett a szegedi tenyérjós

Szegedi Erikát már kétszer is megválasztották magyarországi főboszorkánynak. A szegedi hölgy 2004-ben és 2005-ben érdemelte ki a titlust. Tavaly csak azért nem nyert, mert föloszlott a hazai boszorkányszövetség. Erika külföldön kárpótolta magát: Amszterdamból elhozta az európai főboszorkány címet.

Magyarország legjobb tenyérjósai, látnokai és jósnői minden évben megmérkőznek egymással, hogy eldöntsék: melyikük hazánk főboszorkánya. 2004-ben és 2005-ben is Szegedi Erika bizonyult a legjobbnak. A szegedi tenyérelemző tavaly nem védhette meg a címét, mert föloszlott a hazai boszorkányszövetség. Erika – hazánk képviselőjeként – így külföldi versenyen próbált szerencsét. Nem kis sikerrel, hiszen Hollandiában kiérdemelte az Európa főboszorkánya címet.

Az amszterdami viadalra 36 országból érkeztek a boszorkányok, hogy az öt napon keresztül tartó versenyen összemérjék tudásukat. A jelöltek héttagú, szakavatott zsűri előtt mutatták be tudományukat egy színházteremben. Csillagászok, asztrológusok és grafológusok figyelték a versenyzők boszorkányságait. A zsűri a közönségből választott médiumokat, nekik kellett jóslniuk a boszorkányoknak. Az egyik leghatásosabb bemutatót Erika rögtönözte, aki tolmács segítségével egy fiatal újságíró tenyeréből olvasott. A múlt feltárása tökéletesen sikerült, hiszen a szegedi boszorka elmondta, hogy a fiatal férfi egy autóbalesetben elvesztette hároméves testvérét, hogy esküvő előtt áll (két hét múlva nősült), és hogy az extrém sportokat kedveli. A holland újságíró szinte remeggett: kért egy pohár vizet, majd nagyokat nyelve megerősítette Erika szavait.

– Egy oklevelet, egy emlékszalagot és egy koronát kaptam az első helyért. Nagyon büszke vagyok rá, de már készülök a következő, áprilisi versenyre – mondta el a főboszorka. Erika szenteltvízzel és angyalgyertyával dolgozik. Fekete mágiával nem foglalkozik, „fehér” boszorkánynak vallja magát. – A jóslás egy része pszichológiai ismereteken alapszik, a médium hite nélkül nehezen működik. Grafológiai szakképesítem van, számmisszítikát is tanultam, így a születési dátumból is tudok jóslni – mondta el a boszi. Ha üstöket nem is, azért főzeteket még ma is használnak a boszorkányok. – Epegőrcs ellen macskafüvet keverek össze fekete retekkel, amit fahéjjal szórok meg. Feszültség ellen sárgarépa főzetet javaslok az A-vitamin miatt. A két zöldségből készült főzetbe négy csepp teafaolajat kell csöpögtetni – osztotta meg velünk két speciális receptjét az asszony.

A beszélgetésünk végén egy angyali kislány, Patrícia toppant be a szobába. Erika hetedik, legkisebb gyermeke. – Mi lesz, ha nagy leszel? – tudakoltuk a kislánytól. – Állatorvos – vágta rá komolyan. És azon már nem is csodálkoztunk, hogy Patrícia kedvenc foglalatossága a lovaglás és a sakkozás. És hogy ezt bizonyítsa, átszaladt egy másik szobába. Két sakkéremmel a kezében tért vissza. Mi nem tudtunk olvasni a tenyeréből, de biztosra vesszük: állatorvos lesz.

HORVÁTH LEVENTE

Szegedi Erika grafológiát és számmisszítikát is tanult

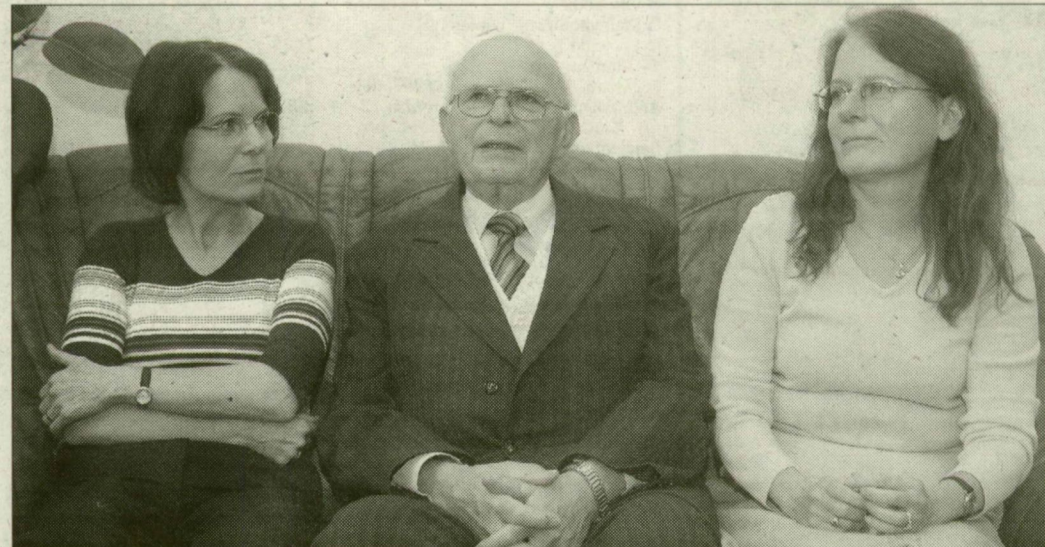
Fotó: Schmidt Andrea

PÁRKAPCSOLAT-ERŐSÍTŐ VARÁZSLAT

■ A szerelem fellángolásához vörös rózsákra és piros, ember alakú gyertyákra van szükség. A gyertyát alulról ki kell fűzni, és saját, valamint szerelmünk nevével, születési dátummal egy papírra felírva bele kell helyezni a gyertya üregébe. Növekvő holdtól teleholdig 21 napon keresztül egy-egy gyertyát kell elégetnünk. A 21 rózsát pedig a jósnőhöz kell elvinni.

NEM SZÁMÍT A „NEM”

■ A hatvanas-hetvenes évek fordulóján a hazai matematikai versenyek döntőjében, olimpiai előkészítőn szinte csak a Szendrei ikrek képviselték a női nemet. Együtt, de külön-külön szakmai érdeklődési területet választva végeztek a szegedi egyetem matematikus szakán. Ágnes negyvenévesen, 1993-ban lett tudomány nagydoktora. Mária – férjével együtt három gyermeket nevelve, s családjai feladatai teljesítése mellett – 1996-ban érte el a matematikatudomány doktora címet. A nővérek hasonló érdeklődését mutatja, hogy mindketten az SZTE TTK Matematikai Tanszékcsoport (Bolyai Intézet) Algebra és Számelmélet Tanszékének professzorai, de ennek ellenére nem írtak közös cikket.

Szendrei Mária, az édesapa, Szendrei János és Szendrei Ágnes

Fotó: Segesvári Csaba